

AGRÁRMINISZTÉRIUM

A Kárpát-medencei ősi magyar
szőlőfajták nemzetközi
konferencia

Hagyományos
magyar
szőlőfajták

Dr. Györe Dániel
osztályvezető

Szőlő, bor és eredetvédelmi Osztály
Agrárminisztérium

Zalaszentlászló, 2022. április 9.

Hagyományos szőlőfajták - csoportosítás

- A Kárpát-medencében valaha termesztésben lévő, de a köztermesztésből mára eltűnt fajták - fajtagyűjteményekben
- Olyan Kárpát-medencei fajták, amelyek termesztése fennmaradt – Nemzeti Fajtajegyzékben
- Külföldi eredetű, de a Kárpát-medencében hagyományossá vált fajták – Nemzeti Fajtajegyzékben
- Új lehetőségek: magyar nemesítésű fajták, amelyek a Kárpát-medence klimatikus viszonyaihoz igazodóan nemesítettek – állami elismeréssel a Nemzeti Fajtajegyzékben

- Ágosfark, Bajor, Balafánt, Betyárszőlő, Bihari, Cudarszőlő, Cukorszőlő, **Csókaszőlő**, Detki, Fehér szlanka, Fügeszőlő, Kolontár, **Laska**, Lisztes, Mézes, Polyhos, Rózsaszőlő, Sárfehér, Sárpiros, **Szerémi zöld**, Tótika, Török gohér, Tulipiros, Tükörszőlő, Zöld hajnos
-
-

Termesztésben lévő hagyományos fajták

- Ezerjő, Hárslevelű, Furmint, Kéknyelű, Budai, Pintes, Bakator, Juhfark, Csomorika, Sárfehér, Leányka, Kövérszőlő, Gohér, Demjén, Királyleányka, Kövidinka, Arany sárfehér (Izsáki)
 - Kékfrankos, Olaszrizling, Kadarka, Cirfandli (hagyományos fajtáink, de nem csak a Kárpát-medencére jellemzők)
-
-

Magyar nemesítésű, jelentősebb fajtáink

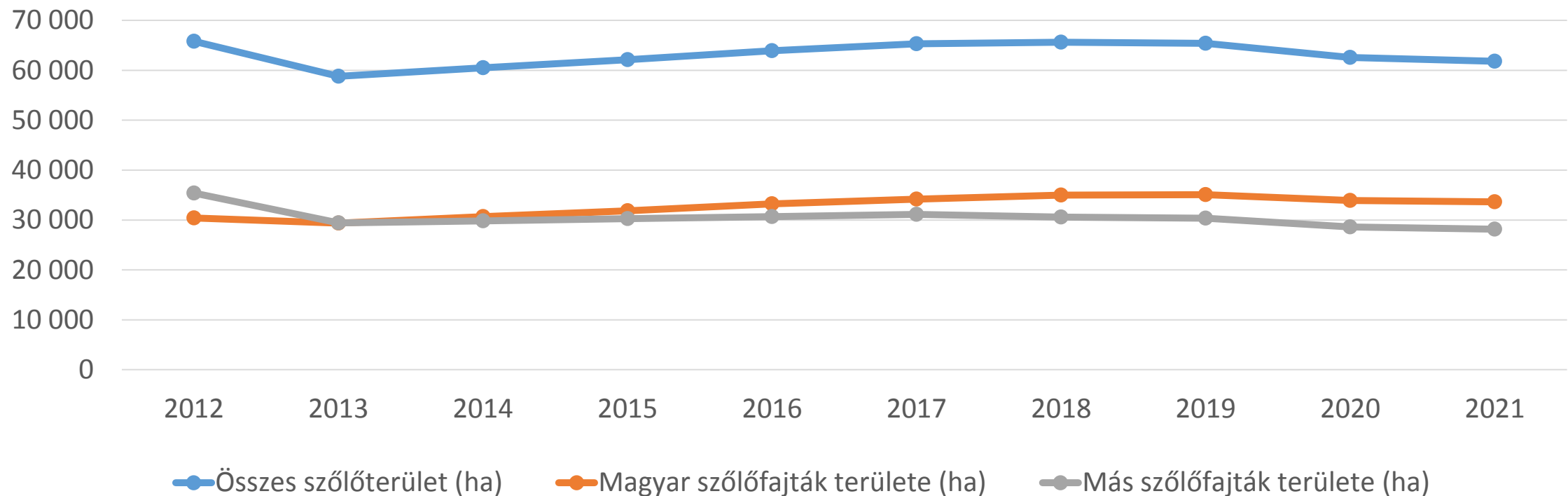
AGRÁRMINISZTERIUM

- Aletta, Bianca, Czerszegi fűszeres, Irsai Olivér, Zenit, Zengő, Zeusz, Zéta
 - A hazai nemesítésű fajták között szinte kizárólag fehérbort adó fajtákat találunk. Új állami elismerés: **Messiás**, vörösbort adó ígéretes fajta
-
-

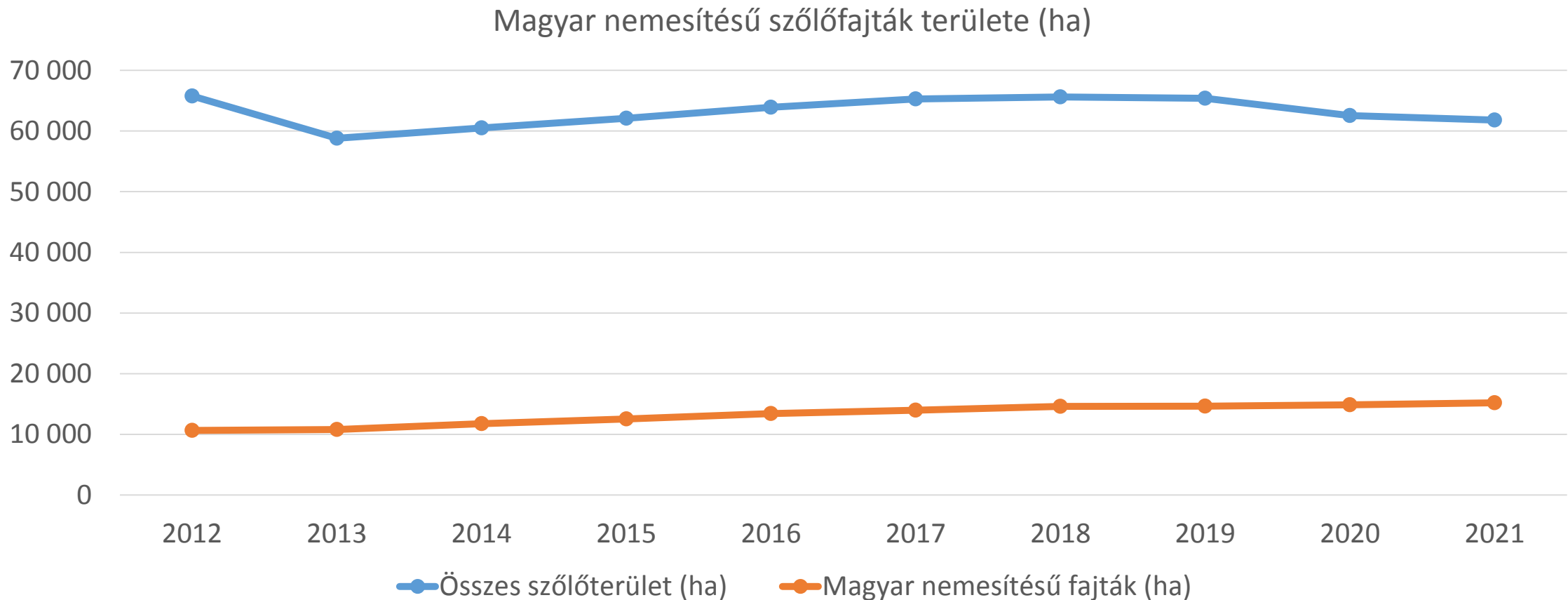
Magyar fajták - termőterület

- Kékfrankos, Bianca, Czerszegi fűszeres, Furmint, Olasz rizling, Irsai Olivér, Aletta, Hárslevelű, Királyleányka, Leányka, Kövidinka, Ezerjő, Kadarka, Arany sárfehér, Juhfark, Néró, Kéknyelű, Kövérszőlő, Kövérszőlő, Budai stb...

Magyar nemesítésű fajtáink - termőterület

- Aletta, Bianca, Czerszegi fűszeres, Irsai Olivér, Zenit, Zengő, Zeusz, Zéta

Legjelentősebb szőlőfajták – Zalai borvidék

AGRÁRMINISZTERIUM

Szőlőfajta	Szőlőterület (ha)
Olasz rizling	70,3905
Cabernet sauvignon	53,0413
Zöld veltelíni	41,4032
Rajnai rizling	33,8082
Királyleányka	29,94
Merlot	27,4098
Tramini	26,8584
Rizlingszilváni	24,3386
Chardonnay	23,6244
Szürkebarát	23,2436
Nem meghatározott fehér	181,1038
Összesen	698,89

Hagyományos fajták: hátrányok

- Régi fajtáink mindegyike valamilyen hátrányos természeti tulajdonsággal rendelkezik a világfajtákhoz képest
 - Jelentősebb minőségi különbségek az egyes évjáratok között
 - Nagy minőségi szórás a kínálatban
 - Jelentősebb marketingtevékenységet igényel az értékesítésük
-
-

Hagyományos fajták: előnyök

- Egy adott földrajzi területhez jól kötődik
 - Növekvő fogyasztói érdeklődés
 - Nincs összehasonlítási lehetőség más országok boraival, mivel a fajta jellemzően vagy kizárólag nálunk található meg
 - Borturizmus keretében jól kommunikálható, értékesíthető egyedisége miatt
-
-

- A KAP reform által támasztott új klímacélok, és a fogyasztói elvárások alapján alacsonyabb vegyszerhasználatnak való megfelelés
- Új fogyasztói igények, amelynek nem minden hagyományos szőlőfajtánk felel meg
- A hagyományos fajták piaci kommunikációja, elhelyezése egy térség borkínálatában

- Az új, magyar nemesítésű fajták iránt (főleg az illatos fajták) jelentős fogyasztói kereslet mutatkozik külföldön is
- A rezisztencia jelentős előnyt jelent a termesztésük elterjedésében (lásd Bianca, legnagyobb termőterületű fajta)
- Térségi arculat alakításában jelentősebb szerepe lehet a növekvő fogyasztói érdeklődés miatt
- Az interspecifikus fajtákat az oltalom alatt álló eredetmegjelölésű borászati termékek termékleírásába is fel lehet venni a KAP reform eredményeként

- Fontos, hogy a fajtafenntartás irányának meghatározásában az ágazati szereplőknek szavuk lehessen
- A magyar borszőlő biológiai alapok fenntartható fejlesztését célzó szakmaközi kutatásösztönzési programot indított még 2020-ban a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa – piacszervezési intézkedés
- Az Agrárminisztérium a HNT piacszervezési intézkedését rendelettel kiterjesztette (71/2020. (XII. 29.) AM rendelet), így az mindenki számára kötelezően betartandó
- Az intézkedés pénzügyi alapot és irányt mutat a fajtafenntartáshoz, kutatáshoz

- A HNT piacszervezési intézkedése biztosítja egy állandó pénzügyi alap létrehozását és fenntartását
- A HNT-n belül működő Szakmaközi Borszőlő-szaporítóanyag Bizottság határozza meg a célokat, a pénzügyi alap felhasználását
- A HNT rendszeresen beszámol honlapján a befizetésekről, valamint a Bizottság munkájáról

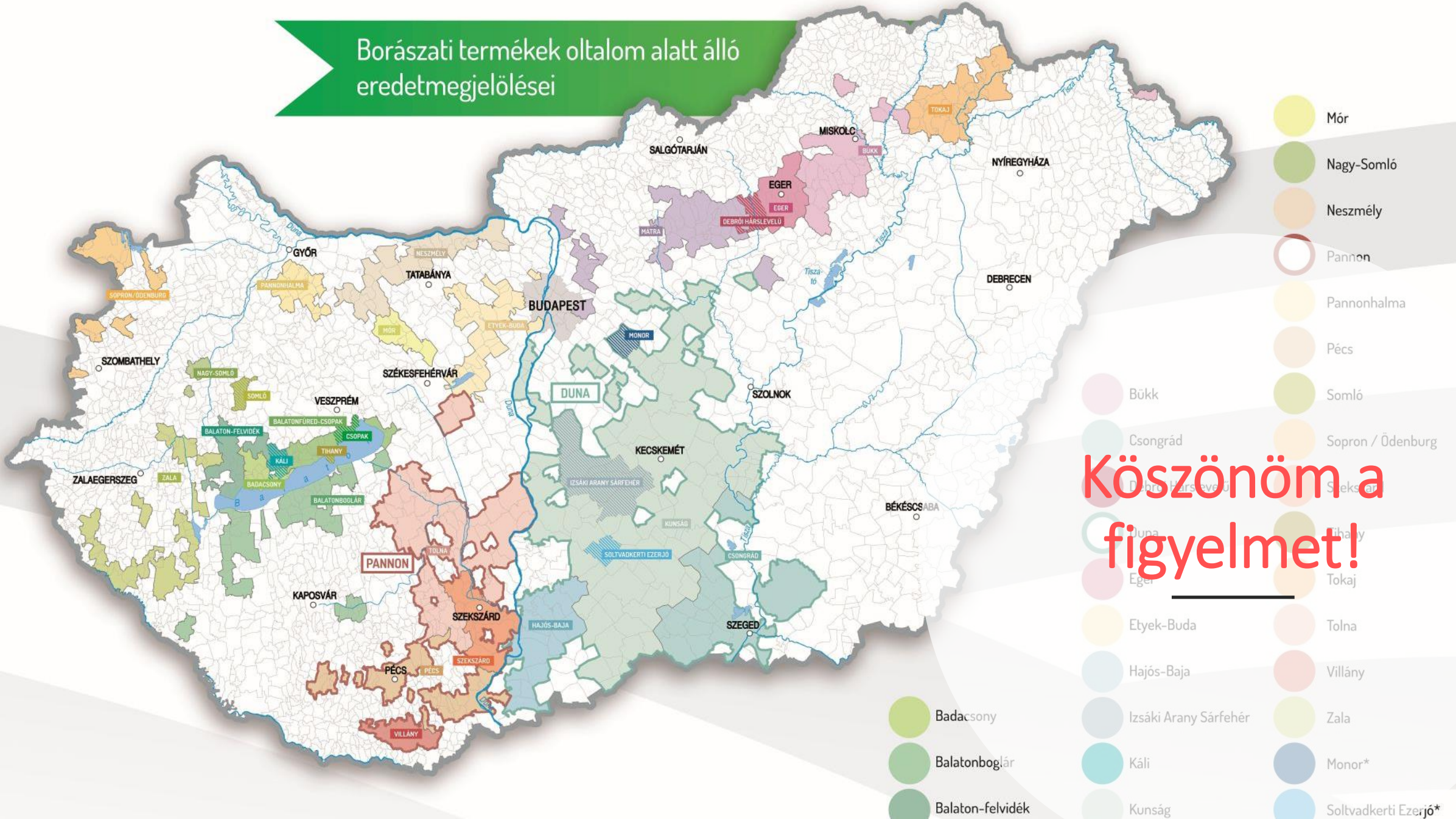
Borszőlő Szaporítóanyag Előállítását Ösztönző Fejlesztési Terv

- termesztési szempontból fontos fajták új klónjainak bejelentése
- patogénmentesítés
- klónszelekció elindítása
- szaporítóanyag termelők növényegészségügyi minőségtanúsítási rendszerének kidolgozása
- tájkísérletek rendszerének kidolgozása
- szőlőnemesítési kutatócsoport létrehozása

A HNT által támogatott kutatások: Olasz rizling és a Kékfrankos, az anyagi lehetőségek függvényében Irsai Olivér és Furmint

Borászati termékek oltalom alatt álló
eredetmegjelölései

Köszönöm a
figyelmet!